

ABSTRAK

Kajian tentang keberkesanan mata pelajaran Pendidikan Syariah Islamiah (PSI) terhadap pergaulan pelajar di sekolah menengah dilakukan berdasar kepada wujudnya permasalahan sosial dan jenayah dalam kalangan pelajar yang begitu meruncing. Adakah permasalahan tersebut disebabkan oleh pembelajaran PSI kurang berkesan atau terdapat faktor lain yang menyebabkan berlakunya pelanggaran batas akhlak pelajar dalam pergaulan mereka. Bertepatan dengan objektif kajian yang disasarkan iaitu perlunya membuat penyelidikan pandangan fuqaha' tentang pergaulan dalam Islam sebagai sandaran kajian. Proses menilai keberkesanan kurikulum PSI terhadap pergaulan pelajar dan kajian sebab-sebab sebenar pelanggaran batas pergaulan pelajar juga dilakukan untuk memenuhi tuntutan kajian ini. Dalam kajian ini, metode soal selidik dipilih dan dilakukan terhadap pelajar tingkatan lima di dua buah sekolah menengah di Kuala Terengganu iaitu, SMKA Tok Jiring dan SBPI Batu Rakit. Hasil kajian ini mendapati bahawa PSI masih lagi berkesan dalam konteks membataskan pergaulan pelajar dalam kehidupan seharian mereka. Kajian ini juga menunjukkan bahawa punca sebenar pelanggaran batas pergaulan didominasi oleh faktor luaran berbanding faktor dalaman. Aspek kefahaman pelajar terhadap kurikulum PSI adalah tinggi, sementara tahap penghayatannya pula adalah sederhana. Justeru, beberapa langkah penambahbaikan yang disarankan perlu dilakukan untuk meningkatkan tahap tersebut.

ABSTRACT

Studies on the effectiveness Education of Islamic Syariah (EIS) subject for mixing high school performed based on the existence of social problems and crime among students concern. Does the problem is caused by a lack of effective learning EIS or there are other factors that lead to violations of students' behavior within the limits of their association. Coinciding with the targeted objectives of this study need to research the views jurists of Islam as a backup association studies . The process of evaluating the effectiveness of the EIS curriculum for social studies students and the real reasons encroachment mixing students were made to meet the demands of this study. In this study, the questionnaire method chosen and carried out to form five students at two secondary schools in Kuala Terengganu that is, SMKA Tok Jiring and SBPI Bukit Rakit. The results of this study showed that the EIS is still effective in the context of limiting the mixing of students in their daily lives. The study also shows that the real cause of social encroachment dominated by external factors than internal factors. Aspects of students' understanding of the curriculum EIS is high, while the level of appreciation is moderate. Thus, several measures suggested should be done to improve it.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah segala puji bagi Allah (s.w.t.) yang menurunkan al-Quran al-Karim sebagai panduan hidup dan sumber hukum utama kepada manusia. Selawat dan salam ke atas Nabi Muhammad (s.a.w.), kaum keluarga dan seluruh Sahabat Baginda (s.a.w.).

Kesyukuran juga dipanjatkan kepada Allah (s.w.t.) yang telah memberi peluang dan kesihatan kepada hamba-Nya ini untuk menyiapkan sebuah disertasi bagi kajian berkaitan Pendidikan Syariah Islamiah ini.

Penulis ingin mengambil kesempatan dalam ruang yang terhad ini untuk mengucapkan ribuan terima kasih dan setinggi-tinggi penghargaan kepada Prof. Dato' Zulkifli bin Mohd Yusoff Pengarah Akademi Pengajian Islam, Universiti Malaya Kuala Lumpur yang telah memberi peluang amat berharga kepada penulis untuk mengikuti Program Sarjana Syariah di universiti ini. Setinggi-tinggi penghargaan juga kepada Dr. Ridzwan bin Ahmad, Ketua Jabatan Usul dan Fiqh yang telah banyak menabur ilmu dan kata-kata yang bernilai yang dijadikan pedoman dalam kajian ini.

Sekalung penghargaan yang khusus dan jutaan terima kasih kepada penyelia disertasi ini iaitu Dr. Rushdi bin Ramli. Kata-kata perangsang, segala tunjuk ajar dan bimbingannya tidak akan dapat dilupakan serta dianggap sebagai pemangkin kepada penulis dalam meneruskan kajian ini sehingga selesai. Begitu juga kepada semua pensyarah di Akademi

Pengajian Islam khususnya di Jabatan Usul dan Fiqh yang telah menabur ilmu bermanfaat dan membuka minda penulis untuk digunakan dalam menyiapkan kajian ini.

Tidak dilupakan juga kepada teman-teman seperjuangan yang telah banyak menyumbang idea dan pandangan bernas. Penghargaan juga kepada pihak yang banyak membantu penulis menyiapkan kajian khususnya pihak perpustakaan di Universiti Malaya seperti Perpustakaan Utama, Perpustakaan Za'ba dan Perpustakaan Universiti Malaya, Nilam Puri. Seterusnya, Perpustakaan Universiti Islam Antarabangsa (UIAM), Perpustakaan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), Perpustakaan Universiti Sultan Zainal Abidin (UniSZA), Perpustakaan Awam Kuala Terengganu, Perpustakaan Awam MAIWP Kuala Lumpur, Perpustakaan Awam Kota Bharu, Kelantan dan Perpustakaan Awam Al-Zahrah, Kota Bharu Kelantan.

Ucapan terima kasih tidak terhingga kepada suami tercinta Roslan Bin Ab Rahman yang sentiasa menyokong dan banyak memberi kata-kata perangsang kepada penulis. Tidak dilupakan kepada ibu bapa dan kaum keluarga yang sentiasa mendoakan kejayaan penulis dalam menyiapkan kajian ini.

Akhirnya, segala bantuan yang diberikan oleh pihak tersebut di atas, penulis mengucapkan ribuan terima kasih. Semoga Allah s.w.t memberikan ganjaran setimpal diatas segala sumbangan tersebut.

KANDUNGAN

Tajuk	Halaman
Perakuan Keaslian Penulisan	iii
Abstrak	iv
Abstract	v
Penghargaan	vi
Kandungan	viii
Senarai Lampiran	xiii
Senarai Jadual	xiv
Senarai Singkatan Kata	xvii
Transliterasi Huruf Arab Ke Huruf Rumi	xix-xx

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	1
1.3 Penyataan Masalah Kajian	4
1.4 Objektif Kajian	7
1.5 Kepentingan Kajian	8
1.6 Skop / Limitasi Kajian	8
1.7 Ulasan Literatur	9
1.8 Metodologi Kajian	11
1.8.1 Rekabentuk Kajian	11
1.8.2 Sampel Kajian	12
1.8.3 Kaedah Pengumpulan Data	12
1.8.4 Metodologi Penganalisan Data	14
1.9 Pecahan / Sistematika Bab	14
1.10 Penutup	17

BAB 2

KONSEP PENDIDIKAN SYARIAH ISLAMIAH

DI SEKOLAH MENENGAH

2.1 Pengenalan	18
2.2 Falsafah Pendidikan Kebangsaan	19

2.3 Falsafah Pendidikan Islam	19
2.4 Matlamat Pendidikan Syariah Islamiah	20
2.5 Objektif Pendidikan Syariah Islamiah	20
2.6 Kandungan Kurikulum Pendidikan Syariah Islamiah	21
2.6.1 Tajuk Dalam Sukatan Pelajaran PSI Tingkatan Empat	23
2.6.2 Tajuk Dalam Sukatan Pelajaran PSI Tingkatan Lima	25
2.7 Prinsip-Prinsip Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (KBSM)	27
2.8 Perbincangan Kajian Dalam Teks Pendidikan Syariah Islamiah Tingkatan Empat	29
2.9 Penutup	30

BAB 3

KONSEP UMUM PERGAULAN DALAM ISLAM

3.1 Pendahuluan	31
3.2 Definisi Pergaulan	31
3.3 Hukum Pergaulan Dalam Islam	33
3.4 Pembahagian Hukum Pergaulan Dalam Islam	38
3.5 Adab-Adab dan Batas Pergaulan Dalam Islam	41
3.5.1 Tidak Menggelar Dengan Panggilan Buruk	41
3.5.2 Memberi Dan Menjawab Salam	42
3.5.3 Meminta Izin Sebelum Masuk Bilik Ibu Bapa Dan Keluarga	48
3.5.4 Tidak Mengumpat Tentang Orang Lain	53
3.5.5 Adab Berpakaian Dan Batasan Aurat	55
3.5.6 Hukum Lelaki Menyerupai Wanita Dan Sebaliknya	60

3.5.7 Adab Makan Dan Minum	62
3.5.8 Hukum Menderhakai Ibu Bapa	66
3.6 Memelihara Ukhuwwah Islamiah	68
3.7 Penutup	71

BAB 4

ANALISA DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	73
4.2 Analisa Dapatan Kajian	74
4.2.1 Bahagian A : Analisa Latar belakang Responden	74
4.2.1.1 Maklumat Jantina Responden	74
4.2.1.2 Maklumat Minat Responden Terhadap Mata Pelajaran PSI	75
4.2.1.3 Maklumat Sekolah Responden	75
4.2.2 Bahagian B : Analisa Aspek Kefahaman dan Tahap Penghayatan Tentang Kurikulum PSI Serta Alasan Pelanggaran Batas Pergaulan Di Kalangan Pelajar Sekolah Menengah Kuala Terengganu	76
4.2.2.1 Analisa Dari Aspek Kefahaman Tentang Kurikulum PSI	76
Kesimpulan (4.2.2.1)	84
4.2.2.2 Analisa Dari Aspek Penghayatan Terhadap Kurikulum Pendidikan Syariah Islamiah	85
Kesimpulan (4.2.2.2)	88
4.2.2.3 Analisa Dari Aspek Alasan Pelanggaran Batas Pergaulan	96
Kesimpulan (4.2.2.3)	104
4.3 Penutup	106

BAB 5

RUMUSAN DAN CADANGAN

5.1 Pengenalan	107
5.2 Ringkasan Kajian	107
5.3 Rumusan Kajian	109
5.4 Dapatan kajian	110
5.4.1 Kefahaman Pelajar Tentang Kurikulum PSI Tingkatan Empat Dalam Aspek Pergaulan	110
5.4.2 Tingkah Laku Pelajar Dalam Aspek Pergaulan Sehari-hari Sebagai Kesan Penghayatan Mata Pelajaran PSI Tingkatan Empat	112
5.4.3 Alasan-alasan Pelanggaran Batas Pergaulan Dan Kaitannya Dengan Pembelajaran PSI Tingkatan Empat	113
5.5 Kesimpulan Dapatan Kajian	114
5.5.1 Kefahaman Responden Tentang Kurikulum PSI	114
5.5.2 Tahap Penghayatan Terhadap Kurikulum PSI	114
5.5.3 Alasan Pelanggaran Batas Pergaulan	114
5.6 Saranan Kajian	115
5.7 Cadangan Kajian Lanjutan	117
5.8 Penutup	118
Bibliografi	119 - 128

SENARAI LAMPIRAN

1. Instrumen Kajian (Soal Selidik)	129
2. Surat Kebenaran Membuat Kajian Daripada Kementerian Pendidikan Malaysia	135
3. Surat Kebenaran Membuat Kajian Daripada Jabatan Pendidikan Negeri Terengganu	136

SENARAI JADUAL

1.Jadual 2.1	: Tajuk Dalam Sukatan Pelajaran PSI Tingkatan Empat	23
2. Jadual 2.2	: Tajuk Dalam Sukatan Pelajaran PSI Tingkatan Empat	25
3.Jadual 4.2.1.1	: Maklumat Jantina Responden	74
4.Jadual 4.2.1.2	: Maklumat Minat Responden Terhadap Mata Pelajaran Pendidikan Syariah Islamiah	75
5..Jadual 4.2.1.3	: Maklumat Sekolah Responden	75
6. Jadual 4.2.2.1.1.	: Kefahaman Pelajar Tentang Meminta Izin Apabila Memasuki Bilik Ibu Bapa dan Anggota Keluarga	76
7..Jadual 4.2.2.1.2.	: Kefahaman Pelajar Tentang Mengikut Waktu Yang Ditetapkan Oleh Islam Apabila Memasuki Bilik Ibu Bapa dan Anggota Keluarga	77
8. Jadual 4.2.2.1.3	: Kefahaman Tentang Larangan Memanggil Orang Lain Dengan Gelaran Buruk	77
9. Jadual 4.2.2.1.4	: Kefahaman Tentang Larangan Mengumpat Terhadap Orang Lain	78
10.Jadual 4.2.2.1.5	: Kefahaman Tentang Hukum Memberi Salam Kepada Guru Bukan Muhrim	78
11.Jadual 4.2.2.1.6	: Kefahaman Tentang Hukum Memberi Salam Antara Lelaki Dan Perempuan Yang Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	79
12 Jadual 4.2.2.1.7	: Kefahaman Tentang Hukum Menjawab Salam Antara Lelaki Dan Perempuan Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	79
13 Jadual 4.2.2.1.8	: Rumusan Keseluruhan Kefahaman Pelajar Tentang Kurikulum PSI	80
14.Jadual 4.2.2.1.9	: Purata Peratusan Kefahaman Tentang Kurikulum Mata Pelajaran PSI	82
15.Jadual 4.2.2.1.10	: Hubungan Antara Jantina Dan Tahap Kefahaman Tentang Kurikulum	83
16.Jadual 4.2.2.1.11	: Hubungan Antara Jenis Sekolah Dan Tahap Kefahaman Tentang Kurikulum PSI	83

17.	Jadual 4.2.2.2.1	: Peratusan Perbuatan Meminta Izin Daripada Ibu Bapa Dan Adik- Beradik Yang Lain Apabila Ingin Memasuki Bilik	85
18.	Jadual 4.2.2.2.2	: Peratusan Perbuatan Mematuhi Waktu Yang Telah Ditetapkan Oleh Islam Apabila Memasuki Bilik Ibu Bapa Dan Adik-Beradik	85
19.	Jadual 4.2.2.2.3	: Peratusan Perbuatan Memanggil Seseorang Dengan Gelaran Yang Buruk	86
20.	Jadual 4.2.2.2.4	: Peratusan Perbuatan Mengumpat Tentang Orang Lain	86
21.	Jadual 4.2.2.2.5	: Peratusan Perbuatan Memberi Salam Kepada Guru Apabila Terserempak	87
22.	Jadual 4.2.2.2.6	: Peratusan Perbuatan Memberi Salam Kepada Seseorang Yang Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	87
23.	Jadual 4.2.2.2.7	: Peratusan Perbuatan Menjawab Salam Daripada Seseorang Yang Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	88
24.	Jadual 4.2.2.2.8	: Peratusan Keseluruhan Tentang Penghayatan Kurikulum PSI	88
25.	Jadual 4.2.2.2.9	: Purata Peratusan Ada Penghayatan Terhadap Kurikulum PSI	90
26.	Jadual 4.2.2.2.10	: Purata Peratusan Tiada Penghayatan Terhadap Kurikulum PSI	91
27.	Jadual 4.2.2.2.11	: Purata Peratusan Ada Dan Tiada Penghayatan Responden Terhadap Kurikulum PSI	93
28.	Jadual 4.2.2.2.12	: Purata Peratusan Kefahaman Dan Tahap Penghayatan Sebagai Petunjuk Keberkesanan Kurikulum PSI	94
29.	Jadual 4.2.2.3.1	: Peratusan Alasan Tidak Meminta Izin Untuk Memasuki Bilik Ibu Bapa Dan Ahli Keluarga	96
30.	Jadual 4.2.2.3.2	: Peratusan Alasan Tidak Mengikut Waktu Yang Ditetapkan Oleh Islam Sebelum Memasuki Bilik Ibu Bapa Dan Ahli Keluarga Yang Lain	97
31.	Jadual 4.2.2.3.3	: Peratusan Alasan Memanggil Seseorang Dengan Panggilan Yang Buruk	98
32.	Jadual 4.2.2.3.4	: Peratusan Alasan Mengumpat Tentang Seseorang	99
33.	Jadual 4.2.2.3.5	: Peratusan Alasan Tidak Memberi Salam Kepada Guru Apabila Terserempak	100

34.Jadual 4.2.2.3.6	: Peratusan Alasan Memberi Salam Kepada Seseorang Yang Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	101
35.Jadual 4.2.2.3.7	: Peratusan Alasan Menjawab Salam Daripada Seseorang Yang Bukan Muhrim Selain Bertujuan Pendidikan Dan Pembelajaran	102
36.Jadual 4.2.2.3.8	: Peratusan Alasan Yang Dominan Bagi Setiap Aspek Pergaulan Yang Dikaji	103

SENARAI SINGKATAN KATA

C	: Cetakan
DBP	: Dewan Bahasa dan Pustaka
Jld	: Jilid
Jzk	: Juzuk
KAA	: Kelas Aliran Agama
KBSM	: Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KPM	: Kementerian Pendidikan Malaysia
K.W	: Karramallahu Wajhah
MAIWP	: Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan
PMR	: Penilaian Menengah Rendah
PPD	: Pejabat Pelajaran Daerah
PQS	: Pendidikan al-Quran dan al-Sunnah
PSI	: Pendidikan Syariah Islamiah
R.A	: Raḍiyallahu ‘Anhu
S.A.W	: Ṣallallahu ‘Alaihi Wa Sallam
S.W.T	: Subḥānahu Wa Ta‘āla
SABK	: Sekolah Agama Bantuan Kerajaan

SBPI : Sekolah Berasrama Penuh Integrasi

SMKA : Sekolah Menengah Kebangsaan Agama

SPM : Sijil Pelajaran Malaysia

SPSS : 'Statistical Package for the Social Science'

T.T : Tanpa Tahun

UPM : Universiti Putra Malaysia

UPSI : Universiti Pendidikan Sultan Idris

UniSZA : Universiti Sultan Zainal Abidin

TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF RUMI

Konsonan

Huruf Arab	Transkripsi
ا, ء	a, ' (Hamzah)
ب	b
ت	t
ث	th
ج	j
ح	h
خ	kh
د	d
ذ	dh
ر	r
ز	z
س	s
ش	Sy
ص	ṣ
ض	ḍ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	'
غ	Gh
ف	F
ق	Q
ك	K
ل	L
م	M
ن	N
ه	H
و	W
ي	Y
ة	H

Vokal

Vokal Pendek	Transliterasi
اَ	A
اِ	I
اُ	U

Vokal Panjang	Transliterasi
آ / ع	Ā
ي	Ī
و	Ū

Diftong

Diftong	Transliterasi
أَ - وُ	Aw
أَ - يَ	Ay
أَ - وُ	Uww
أَ - يَ	iy / i

(Dewan Bahasa dan Pustaka. (2008) *Pedoman Transliterasi Perkataan Arab Ke Ejaan Rumi*. Edisi.2. c.1.) dan (Jawatankuasa Pascasiswazah Bahasa Arab Universiti Malaya . (2003).